
Opgave 2 Greenpeace en de internationale politiek

Bij deze opgave horen de teksten 2 en 3 .

Inleiding

Op 19 september 2013 springen 15 gewapende Russische agenten vanuit een helikopter op het dek van de Arctic Sunrise, een schip van Greenpeace dat vaart onder Nederlandse vlag. De dertig opvarenden worden gearresteerd en het schip wordt naar de haven van Moermansk gesleept.

Greenpeace is met de Arctic Sunrise in het noordpoolgebied om aandacht te vragen voor Russische olieboringen. Greenpeace noemt de poolzee een kwetsbaar natuurgebied en wantrouwt de uitvoerders van de boringen omdat deze te weinig maatregelen nemen om de gevolgen van mogelijke ongelukken tegen te gaan.

Volgens het internationaal recht geldt aan boord van schepen die zich in internationale wateren bevinden het recht van het land waarvan het schip de vlag voert (waar het geregistreerd staat).

Na enkele vergeefse pogingen richting de Russische overheid om het schip en de opvarenden vrij te krijgen stapte Nederland op 21 oktober 2013 naar het Internationaal Zeerechttribunaal. Nederland eist onmiddellijke vrijlating van het Greenpeace schip de Arctic Sunrise en de opvarenden. Het is de eerste keer dat Nederland een zaak aanbrengt bij het Zeerechttribunaal (tekst 2).

De zaak trok internationale aandacht en ook het Europees Parlement sprak zich uit (tekst 3).

Lees tekst 2.

Binnen de VN is een zeerechtverdrag opgesteld. In geval van een conflict oordeelt het Internationaal Zeerechttribunaal volgens dat zeerechtverdrag.

- 4p **8** Geef twee doelstellingen van de VN en leg uit hoe deze passen bij het zeerechtverdrag.

Veel internationale regelgeving komt tot stand door intergouvernementele besluitvorming. Dat kost vaak veel tijd.

- 1p **9** Leg uit waarom intergouvernementele besluitvorming vaak moeilijk tot stand komt.

Lees tekst 3.

De problemen rond de Arctic Sunrise zijn illustratief voor de botsing tussen het klassieke en het post-klassieke beeld van de internationale orde.

- 4p **10** – Geef een omschrijving van de het ‘klassieke beeld van de internationale orde’ en het ‘post-klassieke beeld van de internationale orde’ zodat het verschil tussen beide duidelijk wordt.
– Leg vervolgens uit dat in deze casus beide beelden van de internationale orde met elkaar botsen.

Opgave 2 Greenpeace en de internationale politiek

tekst 2

Tribunaal: Rusland moet crew en schip laten gaan

Het Internationaal Zeerechttribunaal in Hamburg heeft besloten dat Rusland het Greenpeace-schip Arctic Sunrise en de bemanning tegen een
5 borgsom van 3,6 miljoen euro moet laten gaan. (...)

Rusland erkent de uitspraak echter niet. Het Internationaal Zeerechttribunaal heeft niet de bevoegdheid
10 om over het opbrengen van de Arctic Sunrise en opvarenden te oordelen,

verklaarde het Russische ministerie van Buitenlandse Zaken in een reactie.

15 Het ministerie wijst erop dat Rusland in 1997 het zeerechtverdrag van de Verenigde Naties slechts gedeeltelijk heeft ondertekend. (...) Bovendien hebben het schip en de bemanning
20 de internationale en Russische wetgeving geschonden, aldus het ministerie.
(...)

naar: de Volkskrant, 22 november 2013

tekst 3

Europees Parlement: aanklacht tegen Greenpeace activisten “disproportioneel”

Het Parlement debatteerde op woensdag met de Raad en de Commissie over de situatie rond de
28 Greenpeace-activisten – onder
5 wie twee Nederlanders – en twee journalisten die in Rusland vastzitten. De Russische autoriteiten enterden het Greenpeace-schip Arctic Sunrise op 19 september na een protestactie
10 tegen het boren in de Barentszee vanaf een Gazprom-olieplatform. Tijdens het debat lieten de Russische autoriteiten weten dat de aanklacht wegens piraterij vervalt en dat
15 de activisten en journalisten nu

verdacht worden van hooliganisme, waar een kortere gevangenisstraf voor staat. De aanklachten zijn hoe dan ook “disproportioneel”, zeggen
20 Parlementariërs. Zij zien dit als een bedreiging van de democratie, vrijheid van meningsuiting en vrijheid van demonstratie.

Parlementsleden riepen de Raad en
25 de Commissie op stappen te ondernemen om de gevangenen vrij te krijgen. De arbitrageprocedure die Nederland begon bij het Zeerechttribunaal werd toegejuicht.

bron: persbericht naar aanleiding van debat in de plenaire vergadering van het Europese Parlement op 23 oktober 2013